

บันทึกการตอบข้อหารือ

เรื่อง การปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

ที่มาของเรื่อง

บริษัท น. (บริษัท) ในฐานะที่ปรึกษากฎหมายที่ได้รับการแต่งตั้งจากนิติบุคคลต่างประเทศ ซึ่งอาจเข้ามาประกอบกิจการซื้อขายทองคำในประเทศไทยเป็นครั้งคราว (นิติบุคคลต่างประเทศ) ได้ส่งหนังสือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ขอรื้ออย่างเป็นทางการและขอรับคำชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการทำธุรกรรมตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) โดยบริษัทได้ให้ข้อเท็จจริงว่า นิติบุคคลต่างประเทศ แต่ละรายเป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนในต่างประเทศและมีแผนที่จะประกอบธุรกิจซื้อขายทองคำภายในประเทศไทย โดยการดำเนินงานในประเทศไทย อาจประกอบด้วยกิจกรรมหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

๑) นิติบุคคลต่างประเทศ จะดำเนินการซื้อทองคำในประเทศไทย หรือนำเข้าทองคำจากต่างประเทศ เช่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ฮองกง หรือญี่ปุ่น เข้ามายังประเทศไทยโดยผ่านพิธีการศุลกากรอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

๒) นิติบุคคลต่างประเทศ จะดำเนินการขนส่งทองคำภายในประเทศไทย โดยใช้ยานพาหนะสำหรับขนถ่ายสินค้ามีค่าที่ได้รับการจดทะเบียนกับกรมการขนส่งทางบก ไปยังสถานที่จัดเก็บที่กำหนด หรือเพื่อส่งมอบให้แก่คู่สัญญาที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

๓) ภายหลังจากจัดเก็บทองคำ ณ สถานที่จัดเก็บที่กำหนดดังกล่าวแล้ว นิติบุคคลต่างประเทศ จะดำเนินการขายหรือโอนกรรมสิทธิ์ในทองคำให้แก่ลูกค้า ซึ่งรวมถึงลูกค้าที่อยู่ในประเทศไทย หรืออาจดำเนินการส่งออกทองคำออกนอกประเทศไทยไปยังต่างประเทศ

ทั้งนี้ นิติบุคคลต่างประเทศ จะดำเนินการดังกล่าวในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดหน้าที่ที่จะต้องจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลในประเทศไทย และจะปฏิบัติตามกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัด บริษัทจึงได้มีข้อหารือใน ๒ ประเด็น ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ นิติบุคคลต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจซื้อขายทองคำในประเทศไทย มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ ซึ่งรวมถึงหน้าที่ที่จะต้องรายงานธุรกรรมที่ใช้เงินสดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดตามกฎหมายกระทรวง และรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ประเด็นที่ ๒ หากนิติบุคคลต่างประเทศดังกล่าวมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ จะมีวิธีปฏิบัติในการยื่นแบบฟอร์มรายงานการทำธุรกรรม (แบบ ปบง. ๑-๐๕-๐๒ และ ปบง. ๑-๐๕-๑๐) อย่างไร โดยไม่มีเลขรหัสองค์กรและไม่มีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของนิติบุคคลในประเทศไทย

ประเด็นข้อหาหรือที่จะต้องพิจารณา

ประเด็นที่ ๑ นิติบุคคลต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจซื้อขายทองคำในประเทศไทย โดยที่ไม่มีการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลในประเทศไทย จะพิจารณาว่าเป็นผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมประเภทนิติบุคคลผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ ตามมาตรา ๑๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ด้วยหรือไม่

ประเด็นที่ ๒ กรณีที่ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นนิติบุคคลต่างประเทศซึ่งมิได้จดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลในประเทศไทย และไม่มีเลขประจำตัวเสียภาษีอากรของนิติบุคคลในประเทศไทย จะมีวิธีปฏิบัติในการรายงานการทำธุรกรรม อย่างไร

ข้อพิจารณา

สำนักงาน ปปง. พิจารณาแล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดหลักเกณฑ์การเป็นผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม ที่ใช้เงินสดเกินจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวงและธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยสำหรับผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ (๒)^๑ ไว้ ๒ ประการ ได้แก่ ต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ และต้องเป็นนิติบุคคล ซึ่งหลักเกณฑ์การเป็นนิติบุคคลนั้น กฎหมายมิได้กำหนดว่าจะต้องเป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนภายใต้กฎหมายไทยเท่านั้น ฉะนั้น นิติบุคคลผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ ตามมาตรา ๑๖ (๒) ย่อมรวมถึงนิติบุคคลสัญชาติต่างประเทศ ซึ่งเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของประเทศอื่น ที่เข้ามาตั้งสำนักงานสถานประกอบการ มีสาขา หรือมีสำนักงานตัวแทนในประเทศไทย และดำเนินกิจการหรือประกอบธุรกิจหรือประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ ในประเทศไทยโดยได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายไทยด้วย ทั้งนี้ ไม่รวมไปถึงนิติบุคคลที่ดำเนินกิจการหรือกิจกรรมในลักษณะที่เป็นเพียงตัวแทนผู้รับจัดการขนส่งสินค้าและตัวแทนออกของ (ตัวแทนดำเนินพิธีการศุลกากร) เพียงอย่างเดียวโดยไม่มีการดำเนินกิจการหรือทำกิจกรรมในลักษณะที่เข้าข่ายเป็นการค้า ดังนั้น บุคคลใดจะมีฐานะเป็นผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามมาตรา ๑๖ (๒) หรือไม่ บริษัทจึงต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

^๑ มาตรา ๑๖ ให้ผู้ประกอบอาชีพดังต่อไปนี้มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรม ต่อสำนักงานในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องเป็นนิติบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีพยานหลักฐานอันสมควร ว่ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือ ความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ประกอบอาชีพตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ที่ได้เป็นนิติบุคคล ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรม ต่อสำนักงาน

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับที่ประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ

ฯลฯ

ฯลฯ

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
Anti-Money Laundering Office (AMLO)

ประเด็นที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการรายงานการทำธุรกรรมตามที่กฎหมายกำหนด^๒ ผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแบบ ระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการรายงานการทำธุรกรรมที่กำหนดไว้ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และจะต้องรายงานโดยระบุข้อมูลให้ถูกต้องครบถ้วน ทั้งนี้ ในส่วนของ “รหัสผู้ประกอบการอาเซียน” แม้ตามคำอธิบายด้านหลังแบบรายงานสำหรับผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมประเภทผู้ประกอบการอาเซียน ตามมาตรา ๑๖ จะให้ระบุเลขประจำตัวผู้เสียภาษี หรือเลขบัตรประจำตัวประชาชนในกรณีที่มีผู้รายงานเป็นบุคคลธรรมดาก็ตาม แต่ในกรณีที่ผู้รายงานเป็นนิติบุคคลต่างประเทศและไม่มีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของนิติบุคคลในไทย ก็สามารถขอเลขประจำตัวนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศซึ่งประกอบธุรกิจในประเทศไทย ตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า^๓ แล้วนำมาระบุเป็นรหัสผู้ประกอบการอาเซียนในแบบรายงานแทนได้

อนึ่ง สำนักงาน ปปง. พิจารณาเฉพาะประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ประกอบการอาเซียนที่มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามข้อเท็จจริงที่บริษัทกล่าวอ้างมาเท่านั้น และในกรณีที่บริษัทพิจารณาตามหลักการข้างต้นแล้วเห็นว่านิติบุคคลต่างประเทศที่ประสงค์จะเข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทยเข้าข่ายเป็นผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน นิติบุคคลดังกล่าวย่อมมีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรมตามที่กฎหมายกำหนด และมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งบริษัทฯ สามารถศึกษาได้จากเว็บไซต์ของกองกำกับและตรวจสอบ สำนักงาน ปปง. (<https://sed.amlo.go.th/>)

(นายวิทยา นิตธีธรรม)

ผู้ช่วยเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๙

^๒ สำหรับผู้มีหน้าที่รายงานการทำธุรกรรม ประเภทผู้ประกอบการอาเซียนตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน ปปง. ในกรณีเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย หรือเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งปัจจุบันได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินในการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดซึ่งผู้ประกอบการอาเซียนตามมาตรา ๑๖ ต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๔

^๓ ประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง การแจ้งขอมีเลขประจำตัวนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งประกอบธุรกิจในประเทศไทย โดยเป็นธุรกิจที่ไม่อยู่ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔